

Mieke VAN HECKE

Afscheidnemend directeur-generaal van het VSKO

Tien jaar lang, bijna dag op dag, leidde Mieke VAN HECKE, tot 2004 Vlaams volksvertegenwoordiger voor CD&V, het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs. Ze was de eerste leek en de eerste vrouw op die belangrijke post. De Gentse juriste en „feministe zonder barricade” was een van de eersten die zonder schroom getuigde van haar geloof.

‘In mijn carrière gebruikte ik nooit ellebogenwerk’

Erik DE SMET

Aan VAN HECKES werkkamer in de Guimardstraat zie je niet dat de bewoonster op vertrekken staat. In de kast veel gedenkboeken van katholieke scholen. Op de werktafel de oorkonde van Commandeur in de Silvesterorde die de feesteling van de paus ontving „voor bijzondere verdiensten voor geloof en Kerk”. „Die onderscheiding is ook voor mijn medewerkers, van wie ik zoveel warmte mocht ervaren, zeker tijdens de vele werkbezoeken.”

–Hoe kijkt u terug op de voorbije tien jaar? Steeds probeerde ik vanuit deze stoel mensen enthousiast te maken, te overtuigen en te bemoedigen. Boven alles is dit een baan voor een zaaier. Hopelijk valt het zaad in vruchtbare grond en wordt het niet weggespoeld.

Voor twee betrachtingen zette ik me bijzonder in, te beginnen met het streven naar de grootst mogelijke samenwerking tussen alle geledingen van het katholieke onderwijs. Ik zocht naar eenheid in visie, zonder afbreuk te doen aan de verscheidenheid. De tweede betrachting is het bewaren van de eigenheid van het katholieke onderwijs. Een katholieke school maakt het verschil, daar ben ik van overtuigd. De kwestie van onze identiteit is een oud zeer, maar als leek kon ik ter zake de dingen anders formuleren. En niemand die me ‘van boven af’ opdroeg wat ik moest zeggen.

–Welke zijn de uitdagingen die u uw opvolger nalaat?

Kwaliteitsvol onderwijs aanbieden en de visie op de katholieke school als een werkwoord blijven aanreiken. Dat houdt geen terugkeer in naar vroeger of een volledige aanpassing aan de seculiere cultuur, wel de inbedding in deze samenleving. Die is multireligieus en multicultureel. Er zijn katholieke scholen met honderd procent islamitische leerlingen. Mijn collega van het gemeenschapsonderwijs zei laatst nog dat ze droomt van een onderwijs zonder netten. Ik daarentegen droom van een onderwijs waar je op weg wordt gezet naar volwassenheid in alle aspecten van het leven. Opvoeden is meer dan overdracht van kennis en vaardigheden. De evangelische inspiratie mag daarbij de richting wijzen. Onderwijs kan onmogelijk neutraal zijn.

Mieke Van Hecke in de gang van de Guimardstraat. „Onderwijs kan onmogelijk neutraal zijn.” © Herman Ricour

–Moet het secundair onderwijs nu worden hervormd of niet?

Die vraag moet allereerst worden gesteld aan de onderhandelaars van het regeerakkoord. Maar zelfs als de overheid geen hervorming zou invoeren, dan nog kiezen wij als VSKO voor de visie dat je leerlingen

„Het is kwetsend dat vrouwen in de Kerk onderaan de trap blijven staan”

moet behoeden voor een verkeerde oriëntering. We vergeten te vaak dat in het huidige systeem niet enkel zwakke, maar ook sterke leerlingen achteruitboeren. Veel scholen in het katholieke net geven nu al vorm aan een brede eerste graad.

–U werd zowat woordvoerder van alle katholieken. Hoe kwam dat?

Was het omdat ik – leek en vrouw in de Kerk – voor velen een wit konijn was? Volgens mij vroegen de media me inderdaad

daarom vaak commentaar te leveren bij ethische thema's of verkiezingsuitslagen. Ik probeerde dat altijd helder en zonder arrogantie te doen. Nooit stak ik daarbij mijn katholieke geloof onder stoelen of banken. Het vrijzinnig humanisme is toonaangevend in de samenleving. Daardoor lijken religieuze overtuigingen stilaan onzichtbaar. Dat leidt tot onverschilligheid en legt een tijdbom onder onze samenleving.

–U kiest bewust voor het etiket 'katholiek'. Wat betekent dat voor u?

Je geloof delen doe je in kerkverband. Ik verzet me tegen de idee dat je ook in je eentje kunt geloven, want dan pas je het geloof aan jouw behoeften aan. Dat eigenlijk de gelovigen de Kerk vormen, is te weinig begrepen, maar ook de kerkleiding moet openstaan voor de verzuchtingen van onderuit. De Kerk kan best wat meer inspraak gebruiken.

–Als hoofd van het katholieke onderwijs bekleedde u de hoogste post die een vrouw en een leek in kerkverband kan bereiken.

In mijn carrière gebruikte ik nooit ellebogenwerk. De rode loper werd uitgerold en ik kreeg altijd honderd procent krediet. Toch tref je op dit niveau ook in andere sectoren niet zoveel vrouwelijke leidinggevendenden aan. Ik betreur dat. Het is pijnlijk en kwetsend dat zo veel inzet in parochies door vrouwen gebeurt en dat ze in de Kerk onderaan de trap moeten blijven staan. Zelfs de wijding tot het diaconaat blijft voor vrouwen gesloten, om nog maar te zwijgen van het priesterschap.

–Wat gaat u doen na deze grote vakantie?

Mijn man en ik verhuisden alvast van het landelijke Beervelde naar hartje Gent en zelf begon ik 'neen' te zeggen tegen aanbiedingen. Ik wil straks ook liefst iets doen wat niet te maken heeft met onderwijs. Ik keer terug naar een oude liefde, de cultuursector, om daar bestuursmandaten op te nemen. Er werd me gevraagd me bezig te houden met kinderarmoede en ook het thema spiritualiteit spreekt me aan. En ik wil nog tijd overhouden voor man, kinderen en kleinkinderen.